

**Prezídium Policajného zboru
Úrad boja proti korupcii
Bratislava**

I n f o r m á c i a - mediálna

o činnosti Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru za rok 2009

Bratislava; marec 2010

Úvod

Úrad boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru (ďalej len „ÚBPK“) v roku 2009 plnil úlohy súvisiace predovšetkým s odhaľovaním, objasňovaním a vyšetrovaním trestných činov korupcie, závažnej majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti a ďalších trestných činov patriacich do vecnej príslušnosti podľa Nariadenia Ministra vnútra č. 17/2007.

Predkladaná informácia o činnosti úradu poskytuje štatistický prehľad o kriminalite týkajúcej sa korupcie a závažných majetkových a hospodárskych trestných činov, o trestných činoch spáchaných tzv. špeciálnymi subjektmi a trestných činoch poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností. Analyzuje spôsoby a podmienky, za ktorých dochádza k páchaniu tejto trestnej činnosti a zároveň hodnotí aj niektoré ďalšie oblasti ktoré s činnosťou úradu priamo súvisia.

1. Analýza vybraných štatistických ukazovateľov vyplývajúcich z činnosti úradu.

V roku 2009 bolo podľa § 199 TP začaté trestné stíhanie za 445 trestných činov vo vecnej príslušnosti úradu (odhalené trestné činy), z toho za trestné činy korupcie bolo začaté trestné stíhanie v 238 prípadoch, pre majetkové a hospodárske trestné činy to bolo v 103 prípadoch, v 45 prípadoch bolo začaté trestné stíhanie pre trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností a v 59 prípadoch bolo začaté trestné stíhanie pre iné trestné činy.

Z celkového počtu 445 odhalených trestných činov bol u 413 trestných činov zistený páchatel' (vznesené obvinenie konkrétnej osobe podľa § 206 TP), z toho 265 trestných činov korupcie, 73 majetkových a hospodárskych trestných činov, 35 trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností a 40 iných trestných činov.

V roku 2009 bolo trestne stíhaných 396(+76) osôb, z toho bolo 258 (+55) osôb stíhaných za korupciu, 89 (+3) osôb za majetkové a hospodárske trestné činy, 36 (+15) osôb za trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností a 13 (+3) osôb za iné trestné činy.

Návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 TP bolo skončených 118 (+15) vecí, návrhom na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 TP bolo skončených 75 (+33) vecí.

Pri objasnených trestných činoch korupcie celková suma žiadaných úplatkov predstavovala 590.077€ (17.776.659,-Sk) a suma reálne prevzatých úplatkov 152.181 € (4.584.605,-Sk) . V súvislosti s trestnými činmi podplácania sa podarilo zadokumentovať celkovú sumu ponúkaných úplatkov vo výške 386.966,22 € (11.657.744,-Sk) reálne boli odovzdané finančné prostriedky v celkovej výške 103.935,22 € (3.131.152,4,-Sk) .

V oblasti majetkových a hospodárskych trestných činov bola zadokumentovaná celková spôsobená škoda vo výške 6.085.759.308 € (183.339.585,-Sk), v súvislosti s trestnými činmi poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností celková spôsobená škoda predstavovala sumu 8.084.811 € (243.563.017,-Sk). V hodnotenom období bol zaistený majetok vo výške 63.403.625 € (1.910.097.606,-Sk) .

2. Analýza problematiky odhaľovania a vyšetřovania trestných činov korupcie

2.1. Analýza trestných činov korupcie podľa právnej kvalifikácie

V súvislosti s trestnými činmi korupcie (prijímanie úplatku, podplácanie a nepriama korupcia) bolo v rámci vyšetřovania a skráteneho vyšetřovania začaté trestné stíhanie podľa § 199 TP za 238 týchto trestných činov (zistené trestné činy), z toho 95 za prijímanie úplatku, 124 za podplácanie a 19 za nepriamu korupciu.

V hodnotenom období bolo objasnených 265 korupčných trestných činov, za prijímanie úplatku 55, za podplácanie 204 a za nepriamu korupciu 6). Z uvedeného počtu trestných činov bolo obvinených celkovo 258 (+55) osôb, z toho za prijímanie úplatku 36 osôb, za podplácanie 216 osôb a 6 osôb bolo obvinených za nepriamu korupciu.

Charakteristika subjektov TČ

Celkovo bolo vo vyšetřovaní a v skráteneho vyšetřovaní obvinených 258 osôb za korupciu v nasledovnej štruktúre podľa veku, postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia.

(Zo štatistického hľadiska a vykonanej analýzy subjektov sa posudzuje 250 osôb, nakoľko niektoré osoby boli obvinené viackrát, ale v nasledujúcej štruktúre je takáto osoba vykázaná iba 1 krát).

Veková štruktúra obvinených osôb bola nasledovná:

- 40 osôb vo veku 18-30 rokov,
- 76 osôb vo veku 31-40 rokov,
- 54 osôb vo veku 41-50 rokov,
- 78 osôb vo veku 51-60 rokov
- 2 osoby vo veku nad 60 rokov.

Z hľadiska **postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia** bolo obvinených:

Z prijímania úplatku

- 10 zamestnancov verejnej správy,
- 7 lekárov,
- 3 zamestnanci spoločnosti,
- 1 riaditeľ nemocnice s poliklinikou,
- 1 riaditeľ obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie,
- 1 riaditeľ okresného dopravného inšpektorátu OR PZ,
- 1 riaditeľ údržby železničnej infraštruktúry,
- 1 konateľ spoločnosti,
- 1 riaditeľ odštepného závodu,
- 1 policajt mestskej polície,
- 1 inšpektor SOI,
- 1 člen rybárskej stráže.

Z podplácania

- 60 pacientov,
- 33 nezamestnaných,
- 64 podnikateľov,
- 20 invalidných dôchodcov,
- 9 cudzích štátnych príslušníkov,
- 8 konateľov rôznych obchodných spoločností,
- 6 vodičov – priestupcov,
- 2 starostovia obcí,

- 7 zamestnancov obchodných spoločností,
- 1 zamestnanec samosprávy,
- 2 zamestnanci štátnej správy,
- 1 advokát,
- 1 opatrovateľka,
- 1 upratovačka

Z nepriamej korupcie

- 2 osoby bez pracovného pomeru,
- 1 advokát
- 1 robotník – ŽSR
- 1 administratívna pracovníčka Slovenskej pošty a.s.
- 1 súkromný podnikateľ

2.2. Analýza objektívnej stránky TČ

Objektívna stránka trestného činu vyjadruje vonkajšiu charakteristiku trestného činu. K jej obligatórnym znakom patria: konanie, následok a príčinný vzťah medzi konaním a následkom.

Po analýze zrealizovaných prípadov v roku 2009 možno vo všeobecnosti uviesť, že spôsoby páchania trestných činov korupcie sa každoročne vyvíjajú. Pri trestných činoch prijímania úplatku páchatelia postupovali zvlášť obozretne, úplatok preberali priamo od osoby prípadne prostredníctvom osoby už „overenej“. Úplatky priamo nežiadali, len svojim správaním naznačili, že má byť poskytnutý. V oblastiach ako sú zdravotníctvo, obvodný úrad dopravy a pod. je to dlhodobou zaužívaná prax a miestna znalosť, že úplatky sú poskytované bez akéhokoľvek náznaku žiadania. Vyskytli sa tiež prípady preberania úplatkov pod rôznymi zámienkami a skrytými výrazmi z bežného života. Komunikačné prostriedky páchatelia využívajú prevažne na dohodnutie podmienok stretnutia, pričom o úplatku nie vždy komunikujú konkrétne.

Pri trestných činoch podplácania sa jednalo o jednoduché, priame a klasické postupy, najmä pri podplácaní príslušníkov PZ podplácatelia ponúkli úplatok s uvedením sumy resp. podali úplatok policajtovi do auta.

Korupčné konanie bolo v roku 2009 zaznamenané v nasledovných oblastiach spoločenského života:

Oblasť verejnej správy:

- ovplyvňovanie výkonu funkcie colníka v súlade so zákonom č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov,
- ovplyvňovanie člena komisie krajského úradu pre cestnú dopravu, aby konal v rozpore so zákonom č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a zákonom č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave,
- ovplyvňovanie pracovníka oddelenia povoľovania vkladov správy katastra aby konal v rozpore s § 53 ods. 2 písm. b, d) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe
- ovplyvňovanie pracovníka obvodného úradu pre cestnú dopravu, aby tento konal v rozpore s § 53 ods. 2 písm. b, d) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe
- výkon funkcie obchodných inšpektorov v rozpore s ustanoveniami zákona č. 128/2002 Zb. o štátnej kontrole na vnútornom trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa (prehliadnutie zistených nedostatkov)
- výkon funkcie príslušníka mestskej polície v rozpore s ustanoveniami zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii,
- výkon funkcie člena skúšobnej komisie oprávnenej vydávať Osvedčenia odbornej

- spôsobilosti na vedenie plavidla v rozpore so zákonom č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe, zmeneného a doplneného zákonom č. 580/2003 Z. z.,
- v správnom konaní – zahľadzovanie, respektíve zmierňovanie pokút,
 - ovplyvňovanie priebehu schvaľovania žiadosti Poľovníckeho združenia o uzavretie nájomnej zmluvy so Slovenským pozemkovým fondom a ovplyvňovanie priebehu správneho konania o schválenie zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva v Poľovnom revíri,
 - ovplyvňovanie uzavretia zmlúv na predaj a prepravu dreva v rámci lesného hospodárskeho plánu ťažby štátnych lesov a nepostihovanie nedodržavania termínov splatnosti vystavených faktúr za odoberané a prepravené drevo,
 - ovplyvňovanie výberu spoločností na realizáciu stavebných zákaziek a služieb pre neziskovú organizáciu – nemocnicu,
 - ovplyvňovanie obchodnej verejnej súťaže na vykonávanie prác v súvislosti s údržbou železníc v rozpore § 281 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - ovplyvňovanie výberového konania na vykonávanie prác pre súkromnú spoločnosť,
 - výkon funkcie poslancov mestského zastupiteľstva, aby konali v rozpore so zákonom č. 369/1990 o obecnom zriadení,

Oblasť súdnictva, prokuratúry a advokácie:

- výkon funkcie osobitného správcu konkurznej podstaty v rozpore s ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- výkon advokátskeho povolania v rozpore s ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii,
- výkon funkcie vyššie uvedených subjektov v rozpore s Trestným poriadkom, resp. so zákonom č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

Oblasť zdravotníctva:

- výkon činnosti lekára v rozpore so zákonom č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vydávanie potvrdení o pracovnej neschopnosti, respektíve iných potvrdení),
- výkon činnosti posudkového lekára v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (posúdenie zdravotného stavu žiadateľov o invalidný dôchodok).

Oblasť polície:

- vedenie trestného konania v rozpore s ustanoveniami TP (*zmena výpovede v prospech obvineného, ovplyvňovanie vyšetrovateľa, aby „vybavil“ zastavenie trestného stíhania proti obvinenému*),
- ovplyvňovanie príslušníkov PZ, aby títo vykonávali službu v rozpore so zákonom č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov pri prejednávaní priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (*v súvislosti s nepredložením dokladov k vedeniu vozidla, jazdou pod vplyvom alkoholu, preverovaní podozrenia zo spáchania trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia v súvislosti s vedením vozidla, preverovaní podozrenia zo spáchania trestného činu držania omamných a psychotropných látok, preverovaní podmienok na udelenie pobytu cudzinca na území SR, technického stavu vozidla, výtržníctva*),
- porušenie povinnosti policajta zachovávať mlčanlivosť,
- ovplyvňovanie podmienok na vydanie vodičského preukazu cudzincom.

2.3. Analýza postupov v OPČ a vyšetrovaní (využívanie inštitútov TP, počet, druh, efektívnosť)

Vzhľadom na špecifickosť korupčného vzťahu (z dôvodu absencie priameho poškodeného) je aj dokumentovanie trestných činov korupcie špecifické. Využitie jednotlivých dôkazných prostriedkov závisí od konkrétneho prípadu. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že v rámci dokumentovania týchto trestných činov sú využívané všetky dôkazné prostriedky upravené v trestnom poriadku (TP). Za najefektívnejšie na získanie nespochybniteľného dôkazu o konaní páchatela, je treba aj naďalej považovať inštitúty upravené v piatej hlave TP, najmä odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 a § 116 TP, vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov podľa § 114 TP a agent podľa § 117 TP. Následne sú využívané zaisťovacie inštitúty upravené v štvrtom a piatom diely štvrtej hlavy TP a to vydanie veci (§ 89), odňatie veci (§ 91), osobná prehliadka (§ 99 ods. 3 a 4, § 102), domová prehliadka (§ 99 ods. 1, § 100 a § 105) a prehliadka iných priestorov a pozemkov (§ 99 ods. 2, § 101 a § 105).

Pokiaľ ide o uplatňovanie postupov polície a využívanie inštitútov TP pri trestných činoch korupcie sa aj naďalej využívajú dva základné spôsoby odhaľovania a vyšetrovania:

1. V prípade oznámenia korupcie občanom s uvedením relevantných skutočností, ktoré odôvodňujú postup podľa § 199 TP, vyšetrovateľ začne trestné stíhanie a využije všetky dostupné inštitúty TP na zadováženie dostatočných dôkazov. Nie vo všetkých prípadoch, sa podarilo prostriedkami ITP zistiť také skutočnosti, ktoré by viedli k postupu podľa § 206 ods. 1 TP.
2. V druhom prípade sa odhaľovanie korupcie realizuje na základe prvotne získanej informácie o podozrení z korupcie získanej vlastnou operatívno-pátracou činnosťou. Informácia je po operatívnom preverovaní, resp. rozpracovaní, spracovaná do podnetu na začatie trestného stíhania. Vyšetrovateľ začne trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1, ods. 2 TP. Odhaľovanie aj vyšetrovanie je v takomto prípade náročné na špecifické postupy. Týmto spôsobom je však možné zadokumentovať korupciu oboch zúčastnených subjektov (prijímateľa aj poskytovateľa).

2.4. Najzávažnejšie prípady

- **ČVS:PPZ-14/BPK-S-2009** , Rudolf K. bol obvinený z obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 3 TZ, pretože najmenej od začiatku roka 2008 opakovane, ako riaditeľ odštepného závodu Lesov SR, žiadal úplatok spolu najmenej 497.908, € (15.000.000,-SK) od dvoch podnikateľov za uzavretie zmlúv na predaj a prepravu dreva, za nepostihovanie a nedodržiavania termínov splatnosti vystavených faktúr za odoberané a prepravené drevo, pričom od jedného z nich prijal časť sľúbeného úplatku najmenej vo výške 8.305,-€ (300.000.-Sk) dňa 24.10.2008 prevodom na účet a v hotovosti dňa.15.5.2009 vo výške 2.000,- € (60.252,- Sk), súčasne boli obvinené dva osoby za podplácanie a ďalšia za prijímanie
- **ČVS:PPZ-10/BPK-S-2008**, MUDr. Marián P. bol dňa 11.11.2009 obvinený za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods.1 TZ , pretože v období od začiatku roku 2007, ako štatutárny zástupca Nemocnice s poliklinikou , si dal sľúbiť a následne prijal úplatky od konateľa súkromnej spoločnosti vo forme dodávky stavebných prác v presne nezistenej výške na nehnuteľnostiach patriacich obvinenému a následne dňa 12.1.2009 od dvoch iných konateľov súkromných spoločností vo svojej kancelárii prevzal úplatok pre seba a iného vo výške najmenej 67.000,- € (2. 018.442,- Sk) od konateľa spoločnosti za to, že zabezpečí pre túto spoločnosť realizáciu stavebných zákaziek a služieb pre NsP v objeme najmenej 672 409, 21 € (20.257.000,-Sk), súčasne boli obvinené 3 osoby z podplácania
- **ČVS:PPZ-30/BPK-Z-2008** , JUDr. Vladimír F. bol dňa 06.03.2009 obvinený za prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 TZ , pretože ako obhajca v trestnom konaní žiadal

od obvineného Milana B. 1.659 € (50.000 Sk) za to, že u sudcu Okresného súdu vybaví v prospech obvineného podmienené zastavenie trestného stíhania, pričom časť úplatku 829 € (25.000,-Sk) aj prevzal.

- **ČVS:PPZ-152/BPK-Z-2008**, MUDr. Milan F. bol dňa 18.02.2009 obvinený za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods.1 TZ, pretože ako posudkový lekár jednej z pobočiek Sociálnej poisťovne, v rozpore so zákonom č.461/2003 Zb. o sociálnom poistení, najmenej v 13 prípadoch od žiadateľov invalidného dôchodku prevzal peňažné úplatky v sume najmenej 1.236,€ (37.235,74,- Sk) ako aj úplatky v nepeňažnej forme (najmä vo forme značkového alkoholu a rôznych domácich výrobkov), za posúdenie zdravotného stavu a možnosti výkonu zárobkovej a pracovnej činnosti v ich prospech tak, aby im mohol byť priznaný invalidný dôchodok. Za podplácanie bolo obvinených 14 osôb.
- **ČVS:PPZ-29/BPK-Z-2009**, Daniela A. bola obvinená za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1TZ, pretože ako konateľka obchodnej spoločnosti Espirit, s.r.o., Nové Zámky, navštívila prednostu Obvodného úradu Nové Zámky a poskytla mu úplatok 500 € (15063,-Sk) za to, že ako štatutárny orgán znížil 10 násobne cenu pozemkov, ktoré má v prenájme od správcu týchto pozemkov Obvodného úradu Nové Zámky, ako aj mu ponúkla úplatok vo forme pozemkov o rozlohe 45 á, alebo finančnú hotovosť 3.319 € (100.000,-Sk), za to, že ako štatutárny orgán zníži predajnú cenu pozemkov vo vlastníctve štátu a v správe Obvodného úradu Nové Zámky.
- **ČVS:PPZ-41/BPK-Z-2009**, MUDr. Mária F. bola obvinená za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TZ , pretože ako posudková lekárka Sociálnej poisťovne v rozpore so Zákonom č.461/2003 Zb. o sociálnom poistení, najmenej v 19 prípadoch od žiadateľov invalidného dôchodku prevzala finančné úplatky v sume najmenej 1.700 € (51.214,-Sk), ako aj úplatky v nepeňažnej forme (najmä vo forme značkového alkoholu a rôznych domácich výrobkov), za posúdenie zdravotného stavu a možnosti výkonu zárobkovej a pracovnej činnosti v ich prospech tak, aby im mohol byť priznaný invalidný dôchodok. Za podplácanie bolo obvinených 20 osôb .
- **ČVS:PPZ-231/BPK-B-2008**, MUDr. Július B. bol dňa 21.04.2009 obvinený za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TZ , pretože ako obvodný lekár v období od 17.09.2008 do 21.11.2008 počas ordinačných hodín , v priestoroch svojej ordinácie si vypýtal a následne prijal od 70- tich pacientov (podplácajúcich) finančnú hotovosť v celkovej hodnote 584 € (17 594,- Sk) ako úplatok za úkony súvisiace s výkonom jeho lekárskej praxe . Za podplácanie bolo obvinených 47 osôb (niektoré osoby podplácali opakovane)
- **ČVS:PPZ-265/BPK-B-2008** , Bc. Peter O. a Ján J. boli dňa 03.06.2009 obvinení za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 TZ , pretože ako pracovníci Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie , pri výkone svojej funkcie samostatného radcu v období od 03.11.2008 až do 16.01.2009 prijali od 51 osôb (podplácajúcich) finančnú hotovosť v celkovej hodnote cca 800 € (24 101,- Sk) ako úplatok za bezproblémové prijatie žiadosti o schválenie jednotlivito dovezených vozidiel a za urýchlené pripravenie podkladov v súvislosti s uvedenými žiadosťami podľa zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov . Za podplácanie bolo obvinených 24 osôb (niektoré osoby podplácali opakovane).

3. Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania majetkových a hospodárskych trestných činov

3.1. Analýza trestných činov podľa právnej kvalifikácie

V roku 2009 bolo podľa § 199 TP začaté trestné stíhanie celkovo pre 103 (+36) trestných činov z oblasti majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti (zistené trestné činy). Z uvedeného počtu bolo podľa § 206 TP vznesené obvinenie pre 73 (+21) trestných činov s celkovou následkom 6.085.759.308 € (183.339.585.912.-Sk).

Obvinenie bolo vznesené najmä pre trestné činy podvodu, subvenčného podvodu, porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, poškodzovania veriteľa, machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, legalizácie príjmu z trestnej činnosti, skrátenia dane a poistného a neodvedenia dane a poistného.

3.2. Charakteristika subjektov TČ

V hodnotenom období bolo pre trestné činy v oblasti závažnej majetkovej a hospodárskej kriminality vznesené obvinenie 89 (+3) osobám.

Veková štruktúra obvinených osôb bola nasledovná:

- 12 osôb vo veku od 18-30 rokov,
- 27 osôb vo veku od 31-40 rokov,
- 27 osôb vo veku od 41-50 rokov,
- 20 osôb vo veku nad 50 rokov,
- 3 osoby vo veku nad 60 rokov.

Z hľadiska **postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia** :

- 56 osôb zastávajúcich funkciu v štatutárnom orgáne obchodnej spoločnosti,
- 12 živnostníkov,
- 2 osoby splnomocnené konať za obchodnú spoločnosť,
- 3 zamestnanci obchodných spoločností,
- 3 starostovia obce,
- 2 štatutárni zástupcovia neziskovej organizácie,
- 1 štatutárny zástupca občianskeho združenia,
- 1 generálny riaditeľ spoločnosti,
- 1 riaditeľ centra logistiky a obstarávania GR ŽSR,
- 1 vedúca oddelenia centra logistiky a obstarávania GR ŽSR,
- 1 riaditeľ údržby železničnej infraštruktúry,
- 1 advokát,
- 1 riaditeľ regionálneho odboru Slovenského pozemkového fondu,
- 3 osoby bez pracovného pomeru,
- 1 profesionálny vojak.

3.3. Analýza objektívnej stránky TČ

V roku 2009 boli v uvedených oblastiach spoločenského života zaznamenané nasledovné spôsoby páchania majetkových a hospodárskych trestných činov:

banková sféra:

- na podklade zmeniek, ktoré páchatel sám vystavil za dlžníkov v celkovej výške 6 mld. € sa pokúsil vylákať z banky finančnú hotovosť vo výške 6 mld. € (180.756.000.000,-Sk),
- predloženie nereálnych pohľadávok zákazníkov - odberateľov na prefinancovanie factoringu, čím spôsobil škodu najmenej vo výške 4.236.435,85 € (12.762.687,-Sk), vrátane úrokov z omeškania.
- uzatvorenie leasingových zmlúv a následné neplatenie zmlúv a predaj predmetov leasingu na neznáme osoby čím spôsobil škodu vo výške cca 1 153 296,- € (34.744.195,-Sk) .

- vytvorenie spoločnosti v mene ktorej uzatvárali zmluvy s prísľubom dosiahnutia výnosov v rozmedzí medzi 2 - 10% mesačne a prijímali bez povolenia vklady od občanov, aj keď vedeli, že peniaze nepoužijú na dohodnutý účel, vklady nezhodnotia, spôsobili škodu vo výške najmenej 3.850.495 € (116.000.000,-Sk).

oblasť daňovej a colnej správy

- osoby vystupujúce ako zástupcovia platiteľa DPH si neoprávnene uplatnili nadmerný odpočet v rozsahu 9.759.012 € (293.999.996,-Sk) . Na základe zaúčtovania fiktívnych faktúr k neuskutočneným zdaniteľným obchodom, resp. na základe daňových dokladov o fiktívnych vývozoch tovaru.
- osoby vystupujúce za obchodné spoločnosti a podnikateľov zaúčtovali fiktívne faktúry, ktoré boli podkladom k daňovému priznaniu k DPH a dani z príjmu fyzických osôb v rôznych zdaňovacích obdobiach, čím spôsobili škodu vo výške 2.301.689,30 € (69.340.692,-Sk) .

oblasť verejnej správy a samosprávy

- štatutárny zástupca obce porušením zákonných povinností vyplývajúcich so zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení spôsobil nesprávnym nakladaním s majetkom obce - jeho predajom obci škodu 14.216 € (428.271,-Sk) .
- osoba oprávnená konať za ministerstvo aj napriek nesplneniu podmienok pre poskytnutie dotácie v rozpore s ustanoveniami zákona č. 523/2004 Zb. o rozpočtových pravidlách verejnej správy rozhodla o priznaní a možnosti čerpania dotácie zo štátneho rozpočtu v rozsahu 1.785.832 € (53.799.975,-Sk).

súkromná sféra:

- štatutármi zástupcovia obchodnej spoločnosti založili zločineckú skupinu s tým, že prostredníctvom služby faktoring predkladali na preplatenie fiktívne faktúry, čím takto spôsobili škodu najmenej za 13.067.522 € (393.672.168,-Sk),
- štatutármi zástupcovia obchodnej spoločností, pod zámienkou odblokovania účtu zahraničnej spoločnosti, na základe falšovaných zahraničných dokladov vylákali od 24 poškodených hotovosť vo výške 1.987.097,- € (59.863.284,-Sk),
- na podklade splnomocnení vykonali vyhlásenie o vydržaní na notárskom úrade, v ktorom uviedli nepravdivé údaje a to, že z právneho titulu neformálnej kúpnej zmluvy, uvedené nehnuteľnosti trvale a nepretržite užívali, a tým nadobudli k týmto nehnuteľnostiam vlastnícke právo, o čom bola spísaná notárska zápisnica, na základe ktorej na správe katastra boli uvedení ako vlastníci nehnuteľnosti, čím spôsobili škodu Slovenskému pozemkovému fondu a Lesom SR, š.p. vo výške 1.421.388,- € (42.820.735,-Sk),
- riaditeľ regionálneho odboru Slovenského pozemkového fondu podpísal za SPZ BA, vyjadrenie k nehnuteľnostiam aj napriek tomu, že medzi týmito nehnuteľnosťami sa nachádzali nehnuteľnosti v správe a užívaní š.p. Lesy SR s vedomím, že toto vyjadrenie bude slúžiť ako podklad k osvedčeniu vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam
- na podklade falošnej kvitancie zabezpečil výmaz záložného práva na svojich nehnuteľnostiach, napriek tomu, že dlh nebol splatený, čím takto spôsobil škodu vo výške 4 mil.- €
- členovia predstavenstva spoločnosti, rozhodli o odpredaji 100 % podielov inej spoločnosti, za nižšiu hodnotu, ako v skutočnosti mala, čím takto spôsobili škodu vo výške 10.066.853,- € (303.274.013,-Sk),
- profesionálny vojak, pod zámienkou vykonávania rôznych prác, nákupcu strojov potrebných pre vojenské útvary, vylákal od rôznych súkromných podnikateľov finančné hotovosti, čím takto sa pokúsil vylákať hotovosť cca 1 mil,- € a sám neoprávnene sa obohatil o sumu najmenej 85.000,- € (2.560.710,-Sk).

Pri páchaní majetkových a hospodárskych trestných činov v roku 2009 bolo zistené:

- porušenie ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách,
- porušenie ustanovení zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka,
- porušenie ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní,
- porušenie ustanovení zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu,
- porušenie ustanovení zákona č. 202/1995 Z. z. Devízového zákona,
- porušenie ustanovení zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov,
- porušenie ustanovení zákona č. 747/2004 Z. z. o dohl'ade nad finančným trhom,
- porušenie ustanovení zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty spočívajúce v neoprávnenom nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH,
- porušovanie ustanovení zákona č.138/1991 Zb. o správe majetku obcí týkajúcich sa povinností určených zo zákona pri správe majetku obce,
- porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve za účelom zníženia daňových povinností,
- porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmu spočívajúce v neodvedení a nezaplatení dane z príjmu.

3.4. Analýza postupov OPČ a vyšetrovaní (využívanie inštitútov TP, počet druh a efektívnosť)

Na zadokumentovanie majetkových a hospodárskych trestných činov sa v roku 2009 využívali predovšetkým zaisťovacie inštitúty upravené v štvrtom a piatom dieľi štvrtej hlavy TP a to vydanie veci (§ 89), odňatie veci (§ 91), osobná prehliadka (§ 99 ods. 3 a 4, § 102), domová prehliadka (§ 99 ods. 1, § 100 a § 105) a prehliadka iných priestorov a pozemkov (§ 99 ods. 2, § 101 a § 105). Pomocou nich boli zaistené listinné materiály, týkajúce sa ekonomického chodu spoločnosti, ale tiež daňové, colné doklady a pod. Využívané sú aj inštitúty podľa piatej hlavy Trestného poriadku – odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 a § 116 TP, vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov podľa § 114 TP a agent podľa § 117 TP.

Okrem využitia postupov polície v prípravnom konaní je v tejto oblasti dôležitá aj spolupráca s daňovými úradmi, colnou správou a kontrolnými orgánmi v rámci SR. Vo vzťahu k závažnosti dokumentovaných prípadov bolo potrebné využiť znalecké dokazovanie zamerané na posúdenie postupov v účtovníctve, stanovenie výšky spôsobenej škody resp. iných ekonomických postupov.

Vzhľadom na vecnú príslušnosť úradu, kde sa spôsobená škoda môže pohybovať rádovo od päťtisíc násobku až do dvadsaťpäťtisíc násobku malej škody podľa Trestného zákona a viac t. j. od 1.327.756,-€ (39.999.998,-Sk) až nad 6.638.783,70 € (199.999.998,-Sk), je potrebné taktiež zadokumentovať majetok obvineného jednak pre účely prípadného uloženia trestu prepadnutia majetku podľa § 425 Trestného poriadku a následne a jednak pre prípadné zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody podľa § 50 Trestného poriadku a následne. V tejto súvislosti bol v roku 2009 na podnet úradu zaistený majetok v celkovej hodnote 63.403.625 € (1.910.097.607,-Sk).

3.5. Najzávažnejšie prípady

- **ČVS: PPZ-99/BPK-V-2009**, za obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods.1, ods. 4a TZ v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 TZ bol obvinený Ing. Štefan J., pretože v presne nezistenom čase, asi dňa 22.07.2009 zakúpil v predajni 3 ks tlačív zmenky, ktoré v priestoroch Vedeckej knižnice vlastnoručne vypísal a to pre spoločnosti Slovenská pošta a.s., Allianz-Slovenská poisťovňa a.s. a Slovak Telecom a.s., pre každú vo výške 2 mld. € (60.252.000.000,-Sk), tieto 3 zmenky následne dňa 24.07.2009 predložil v pobočke VÚB a.s. za účelom ich preplatenia za fiktívne vykonanú prácu vo forme

úradných konaní, čím sa pokúsil spôsobiť škodu VÚB vo výške 6 mld. € (180.756.000.000,-Sk),.

- **ČVS:PPZ-130/BPK-V-2008** ,z trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 TZ v znení zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 01.01.2006 boli dňa 29.09.2009 obvinení Ing. Rudolf B. a Mgr. Milan U., pretože v rozpore s § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka, ako členovia predstavenstva spoločnosti, ktorá je 100% vlastníkom dcérskej spoločnosti, dňa 24.10.2005 rozhodli v zmysle § 132 Obchodného zákonníka o prevode 100 % obchodného podielu tejto dcérskej spoločnosti na zahraničnú spoločnosť, pričom toho istého dňa 24.10.2005 aj uzatvorili zmluvu o prevode obchodného podielu podľa § 115 Obchodného zákonníka a dňa 07.11.2005 uzatvorili so zahraničnou spoločnosťou dohodu o majetkovom vyrovnaní, na základe ktorej zahraničná spoločnosť, zaplatila za 100% -ný podiel čiastku 331.939,- € (9.999.994,-Sk) aj keď vedeli, že hodnota 100% podielu je najmenej 10.398.792,-€ (313.274,-Sk), čím takto svojím konaním spôsobili škodu vo výške 10.066.853,- € (303.274,-Sk).
- **ČVS:PPZ-368/BPK-B-2009**, za obzvlášť závažný zločin podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) TZ v štádiu pokusu podľa § 14 ods.1 TZ boli obvinení Mgr. Ignác I. a JUDr. Ján H., pretože predstierajúc konať za spoločnosť TRANSPETROL, a. s., s cieľom obohatiť seba a spoločnosti akciovu a personálne prepojenú dňa 4.6.2009 v Prahe podpísali Exekútorský zápis sp. zn. Exz 109/2009, v ktorom spoločnosť TRANSPETROL uznala neexistujúci dlh voči spoločnosti CZ PAP, s.r.o., pričom v prípade vyplatenia vymáhanej sumy by vznikla spoločnosti TRANSPETROL škoda minimálne vo výške 12 684 021, € (382.118.841,-Sk).
- **ČVS:PPZ-153/BPK-Z-2007**, za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 TZ a obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a) TZ boli dňa 16.04.2009 obvinení Oldřich N. a spol. ,pretože ako predseda predstavenstva faktoringovej spoločnosti, spoločne s ďalšími tromi osobami, v úmysle získať pre seba a iné osoby viazané finančné prostriedky, zosnovali, boli činní a podporovali zločineckú skupinu, a boli jej členmi, aby konali tak, že z titulu svojho postavenia a funkcie, v rozpore s internými predpismi faktoringovej spoločnosti zabezpečili podpísanie Rámcových faktoringových zmlúv v prospech štyroch obchodných spoločností so sídlom na území SR, a s vedomím neuskutočnenia obchodov neoprávnené poskytovali finančné prostriedky viazané a určené na vyplácanie záloh krátkodobých pohľadávok prostredníctvom služby "faktoring", následkom čoho faktoringovej spoločnosti vznikla škoda najmenej za 13.067.522,- € (393.672.174,-Sk).
- **ČVS:PPZ-109/BPK-S-2008**, za trestné činy podvodu podľa § 250 ods.1, 5 TZ v znení zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 01.01.2006 a neoprávneného podnikania podľa § 118 ods. 1, 3 TZ v znení zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 01.01.2006 boli dňa 05.02.2009 obvinení Lehel P. a Ing. Jozef B., pretože prostredníctvom spoločnosti so sídlom v USA, v rokoch 2001 - 2004 uzatvárali bez príslušného podnikateľského oprávnenia a povolenia NBS zmluvy s občanmi o otvorení investičného účtu s príslubom dosiahnutia výnosov v rozmedzí medzi 2 - 10% mesačne od občanov vklady za účelom obchodovania na medzinárodných finančných trhoch, investičné vklady previedli na bankové účty súkromnej spoločnosti v Komárne, takto vylákané peňažné prostriedky vo výške minimálne 3.850.494,-€ / 116.000.000,- Sk/ použili pre vlastnú potrebu.

4. **Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania trestných činov spáchaných subjektom uvedeným v § 14 ods. 1 TP (čl. 5 ods. 2 písm. e) N MV SR č. 17/2007)**

V súvislosti s trestnými činmi spáchanými subjektmi uvedenými v § 14 ods. 1 Trestného poriadku treba uviesť, že novelou Trestného poriadku (zákon č. 291/2009 Z. z.) s účinnosťou od 17. júla 2009 boli tzv. špeciálne subjekty vyňaté s pôsobnosťou Špecializovaného trestného súdu. Vecná príslušnosť úradu vo vzťahu k týmto subjektom zostala nezmenená t.j. úrad je vecne príslušný pre všetky trestné činy spáchané týmito subjektmi.

4.1. Analýza trestných činov vo vzťahu k právnej kvalifikácii

Časť trestných oznámení obdržaných úradom bola kvalifikovaná ako zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona, alebo ako súbeh trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa s trestným činom prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 ods. 2 Trestného zákona, prípadne ako trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 1 ods. 2 TZ.

4.2. Charakteristika subjektov TČ

Podávané trestné oznámenia pochádzali vo väčšine prípadov od oznamovateľov – neúspešných účastníkov v súdnych sporoch. Oznamovatelia v týchto oznámeniach vyjadrovali nespokojnosť s rozhodovacou činnosťou prokurátorov a sudcov, najmä ak rozhodli v ich neprospech. V takomto konaní sudcov a prokurátorov videli najmä spáchanie trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa a tiež prípadnú korupciu, ktorú však len predpokladali vzhľadom k danému rozhodnutiu príslušného orgánu.

Časť oznámení bolo podľa obsahu vyhodnotených ako sťažnosti na postup sudcov resp. prokurátorov a tieto boli následne odstúpené na vecne a miestne príslušné súdy a prokuratúry v zmysle osobitných zákonov.

4.3. Analýza objektívnej stránky TČ

Preverované podania občanov k vymedzeným subjektom sa týkali nasledovných konaní:

- sudca úmyselne v rozpore so skutočnosťou v zápisnici z hlavného pojednávania v trestnej veci, neuviedol riadne podaný opravný prostriedok (sťažnosť) prokurátora proti oslobodzujúcemu rozhodnutiu,
- sudca mal prevziať nešpecifikovaný úplatok od strany trestného konania, aby rozhodol v jej prospech,
- sudca mal prijať úplatok, aby zabezpečil odsúdenie obvineného aj napriek tomu, že dôkazy tomu nenasvedčovali,
- sudca mal prevziať úplatky v rôznej forme od strany civilného konania, obchodného sporu, aby rozhodol v jej prospech,
- prokurátor mal v rozpore so zákonom predložiť návrhy na vzatie obvineného do väzby,
- prokurátor mal v rozpore so zákonom predložiť návrhy na vydanie príkazov na domové prehliadky a pod.
- neoprávnené zasahovanie nadriadeného sudcu do nezávislosti rozhodovania iného sudcu,
- pod hrozbou násillia, alebo inej ujmy vo forme trestného stíhania nútiť iného niečo konať proti jeho vôli,
- podpísanie pre Slovenskú republiku zjavne nevýhodnej Zmluvy o predaji kvót skleníkových plynov,
- hlasovanie na schôdzi NR SR za poskytnutý úplatok.

4.4. Porušenie povinnosti páchatel'a vyplývajúcich z jeho postavenia

V hodnotenom období bolo zaznamenané, že vymedzené subjekty mali svojím konaním porušiť resp. porušili povinnosti uložené im nasledovnými zákonmi:

- zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich,
- zákon č. 153/2001 Zb. o prokuratúre,
- zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry,
- zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok,
- zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu,

4.5. Analýza postupov OPČ a vyšetrovania

Porušenie povinností alebo zneužitie právomoci u verejných činiteľov sa vo väčšine prípadov spájalo s korupciou. Jednotlivé analýzy postupov sú bližšie vysvetlené v súvislosti s problematikou korupcie. Pokiaľ ide o dokumentovanie trestných činov zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 TZ a marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 TZ spáchaných samostatne, prichádza do úvahy využitie tzv. univerzálnych dôkazných prostriedkov (výsluchy obvineného, svedkov, znalecké posudky, zaisťovacie inštitúty podľa štvrtého a piateho dielu štvrtej hlavy TP), ale aj využitie tzv. špecifických dôkazných prostriedkov, ktorých použitie sa viaže na určitý okruh zákonom vymedzených trestných činov (inštitúty podľa piatej hlavy Trestného poriadku). Výber konkrétnych dôkazných prostriedkov závisí od konkrétneho dokumentovaného prípadu.

4.6. Najzávažnejšie prípady

- **ČVS:PPZ-27/BPK-Z-2009**, za prečin marenie úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, ods. 2 TZ bol obvinený Pavol M., pretože ako prokurátor okresnej prokuratúry vykonávajúci dozor v rámci trestného konania v období rokov 2000-2008 najmenej v 7 prípadoch obvinených osôb (cudzincov), nevykonával žiadne úkony trestného konania v zmysle Trestného poriadku, následkom čoho došlo u obvinených k premlčaniu trestného stíhania .

5. Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev

Ustanovenia § 261 až § 263 TZ upravujúce trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev poskytujú ochranu finančným záujmom Európskej únie na území nášho štátu v súlade s Európskou dohodou o pridružení uzavretou medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Slovenskou republikou na druhej strane, zo dňa 04.10.1993, ktorá nadobudla účinnosť 01.02.1995.

5.1 Analýza trestných činov vo vzťahu k právnej kvalifikácii

Odhaľovanie a vyšetrovanie trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev je výhradne vo vecnej príslušnosti úradu (od 15.04.2007).

V roku 2009 bolo v rámci vyšetrovania a skráteného vyšetrovania podľa § 199 TP začaté trestné stíhanie za 45 trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev. Z tohto počtu tzv. zistených trestných činov bolo vznesené obvinenie za 35 takýchto trestných činov. Celková výška dokumentovanej spôsobenej škody bola 8.084.811 € (243.563.017,-Sk).

5.2 Charakteristika subjektov TČ

Celkovo bolo vo vyšetrovaní a skrátenom vyšetrovaní obvinených 36 osôb v nasledovnej štruktúre podľa veku, postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia.

Veková štruktúra obvinených osôb bola nasledovná:

- 0 osôb vo veku do 18 rokov,
- 4 osoby vo veku 18-30 rokov,
- 6 osôb vo veku 31-40 rokov,
- 11 osôb vo veku 41-50 rokov,
- 14 osoby vo veku nad 50 rokov,
- 1 osoba nad 60 rokov.

Z hľadiska **postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia** bolo obvinených:

- 14 podnikateľov (živnostníci, samostatne hospodáriaci roľníci),
- 11 osôb zastavajúcich funkciu v štatutárnom orgáne obchodnej spoločnosti
- 5 štatutárnych zástupcov občianskeho združenia
- 2 štatutárni zástupcovia obce,
- 1 riaditeľ regionálneho odboru Slovenského pozemkového fondu,
- 1 štatutárna zástupkyňa nadácie,
- 1 bývalý primátor mesta,
- 1 zamestnanec občianskeho združenia

5.3 Analýza objektívnej stránky TČ

Na základe analýzy prípadov realizovaných v hodnotenom období je možné uviesť, že protiprávnosť konania páchatel'ov spočívala predovšetkým:

- v predkladaní falošných resp. fiktívnych, nesprávnych a neúplných dokladov na preplatenie
- v použití finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev na iný účel, ako boli pôvodne určené.

Predovšetkým sa jednalo o finančné prostriedky poskytnuté z Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Predmetný trestný čin je v prevažnej väčšine z realizovaných prípadov spáchaný v jednočinnom súbehu s trestným činom subvenčného podvodu podľa § 225 TZ, nakoľko páchatelia zároveň vylákajú od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, verejnoprávnej inštitúcie, prípadne rozpočtu vyššieho územného celku alebo obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je viazané na podmienky stanovené všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré nespĺňajú, a to tým, že ho uvedú do omylu v otázke splnenia týchto podmienok. Vzhľadom k tomu je osobitne vyšpecifikovaná škoda spôsobená štátnemu resp. inému rozpočtu a osobitne škoda spôsobená rozpočtu Európskych spoločenstiev.

5.4 Porušenie povinností páchatel'a vyplývajúcich z jeho postavenia

V hodnotenom období páchatelia porušovali ustanovenia nasledovných právnych predpisov:

- porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 5/2004 Z. z. o službách v zamestnanosti,
- porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách,

- porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách,
- porušovanie predpisov Európskej únie, najmä nariadenia Komisie ES č. 448/2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie ES č. 1685/2000, ustanovujúce podrobné pravidlá pre implementáciu nariadenia Rady ES č. 1260/1999.

5.5 Analýza postupov OPČ a vyšetrovania (využívanie inštitútov TP)

V rámci vyšetrovania boli najčastejšie využívané zaisťovacie inštitúty upravené v štvrtom diely štvrtej hlavy TP – vydanie veci a odňatie veci podľa § 89 a 91 TP, uchovanie počítačových údajov podľa § 90 TP a prevzatie zaistenej veci § 92 TP. Inštitúty podľa piatej hlavy TP neboli využité.

5.6. Najzávažnejšie prípady

- **ČVS:PPZ-89/BPK-V-2008**, zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261/1,4a TZ v jednočinnom súbehu s obzvlášť závažným zločinom subvenčný podvod podľa § 225/1, 6a TZ bol dňa 28.05.2009 obvinený Ing. Milan B., pretože , najmenej od polovice roku 2005 do decembra 2006 ako štatutár mesta a zároveň ako konečný prijímateľ NFP predložil na základe výzvy vyhlásenej riadiacim orgánom MH SR v rámci Sektorového operačného programu žiadosť o poskytnutie NFP pre mesto, v súvislosti s projektom „Priemyselný park, kde v rozpore so základnými podmienkami výzvy a s čestným vyhlásením žiadateľa neposkytol sprostredkovateľskému orgánu SARIO povinné pravdivé údaje týkajúce sa majetkovo právnych vzťahov mesta k pozemkom slúžiacim na realizáciu projektu a taktiež v rozpore s údajmi uvádzanými v žiadosti nezískalo mesto najneskôr ku podpísaniu zmluvy o poskytnutí NFP podstatný vplyv v spoločnosti ako správcovi priemyselného parku, napriek tomu podpísal zmluvu o poskytnutí NFP, kde na základe tejto zmluvy bola mestu schválená výška finančného príspevku 7.585.308,€ (228.515.000,-Sk) a po podpise tejto zmluvy v rozpore so schváleným projektom nezabezpečili zaregistrovanie zmlúv o nájme pozemkov a predkupnom práve v katastri nehnuteľnosti a nezabezpečili mestu podstatný vplyv v správcovskej spoločnosti.
- **ČVS:PPZ-77/BPK-B-2009**, za zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods.1, ods. 4 písm. a) TZ v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ, v štádiu pokusu § 14 ods. 1 TZ bolo vznesené obvinenie Cyrilovi D., pretože ako osoba oprávnená konať v mene obchodnej spoločnosti , v rozpore so záväzkami deklarovanými v Dohode o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na zriadenie chránenej dielne, predložil Ústrediu práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) falšovanú a nepravdivú „Žiadosť o platbu“, ako aj šesť fiktívnych faktúr za účelom ich uhradenia , pričom vyplatením požadovaných finančných prostriedkov by bol takto odčerpá z príspevku ESF sumu vo výške 8 962,36 €, čo predstavuje 50% z celkovej dotácie a z prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu SR tú istú sumu, teda 8 962,36 € (268.915.52,-Sk).
- **ČVS:PPZ-150/BPK-B-2009**, za prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods.1, ods. 2 písm. a) TZ a prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 TZ bolo vznesené obvinenie Tiborovi K., pretože ako štatutárny zástupca obce uzatvoril na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, Dohody o poskytnutí príspevku na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec podľa § 52a a § 52 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, úmyselne predložil deväť nepravdivých žiadostí o platbu, poskytnutý finančný príspevok nepoužil v súlade s platnými predpismi Slovenskej republiky a Európskych spoločenstiev a takto neoprávnene odčerpá z príspevku ESF sumu vo výške 7 264,22 € (218.841.89,-Sk) a z prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky sumu vo výške 1 281,92 € (38.619.121,-Sk).

6. Ochrana zákonných práv občanov a spolupráca s nimi

Zasahovanie do zákonných práv občanov bolo v roku 2009 realizované výlučne v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, ustanoveniami zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a ďalších osobitných zákonov, o čom svedčí aj skutočnosť, že v sledovanom období úrad prijal tri sťažnosti v zmysle zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (platnom v čase ich prijatia a rozhodovania o nich), ktoré boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

V hodnotenom období bolo podaných viacero žiadostí o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, pričom všetky boli príslušnými prokurátormi vyhodnotené ako neopodstatnené. V dvoch veciach bola podaná námietka zaujatosti, o ktorej policajt rozhodol o nevyhlásení sa z konania.

Prevažná časť podaní aj v roku 2009 smerovala proti rozhodnutiam a postupom prokurátorov, sudcov a exekútorov v súvislosti s výkonom ich právomoci. Časť týchto podaní bola vybavená v rámci trestného konania a časť vyhodnotená ako sťažnosti, podnety a pod. bola odstúpená orgánom príslušným o nich rozhodnúť.

Oznamovateľom boli spravidla zasielané listy s poďakovaním za dôveru a spoluprácu. V roku 2009 neboli realizované prednášky na stretnutiach s občanmi. O úspešne zrealizovaných prípadoch sú v čase, keď už nemôže dôjsť k zmareniu účelu trestného konania, spracovávané správy pre tlačový odbor PPZ.

V záujme zvýšenia dôvery a ochoty občanov spolupracovať s našim úradom bude aj naďalej kladený dôraz na spôsob komunikácie pracovníkov úradu s občanmi a to či už pri podávaní trestného oznámenia, pri výsluchoch svedkov a poškodených, telefonických kontaktoch alebo inej komunikácii, napr. elektronickej.

7. Vyhodnotenie medzinárodnej spolupráce

V roku 2009 činnosť medzinárodného oddelenia v oblasti medzinárodnej spolupráce stagnovala. Hlavným dôvodom bola hospodárska kríza a zlá finančná situácia v rozpočte MV SR, resp. Prezídia PZ.

V roku 2009 ÚBPK P PZ nerealizoval žiadne oficiálne prijatie. Rovnako z uvedených dôvodov nerealizovali ani aktivity EHFCN (European Healthcare Fraud and Corruption Network), IACSS (International Anti-Corruption Summer School) a 3rd COSP (Conference of the State Parties), ktorých sa doposiaľ vždy zúčastnil ročne jeden prípadne dvaja pracovníci zastupujúci úrad.

Ďalším z dôvodov útlmu zahraničných aktivít bolo prehodnotenie priorít úradu v oblasti medzinárodných dohovorov v oblasti boja proti korupcii, ktorých gestorom je Ministerstvo spravodlivosti SR a pri ktorých úrad de facto nahrádzal jeho činnosť a povinnosti. V prípade troch medzinárodných dohovorov pokrývajúcich oblasť boja proti korupcii úrad ukončil svoje pôsobenie na medzinárodnej úrovni a spolupráca pokračuje už iba formou poskytovania odborných konzultácií na vyžiadanie od nových gestorov.

- **Dohovor OSN proti korupcii** – agenda bola odovzdaná gestorovi dohovoru MS SR, uskutočnená jedna trojdňová pracovná cesta do sídla OSN vo Viedni za účelom ukončenia členstva úradu v pracovnej skupine a predstavenia nového delegáta za SR.

- **Trestnoprávny a Občianskoprávny dohovor Rady Európy proti korupcii = GRECO** – agenda bola odovzdaná Úradu medzinárodnej policajnej spolupráce P PZ (napriek tomu, že gestorom je MS SR). Neuskutočnila sa žiadna pracovná cesta, novému zástupcovi SR v GRECO bola poskytnutá súčinnosť v podobe stanovísk a kontaktnej osoby za úrad pre prípad potreby odborných konzultácií.
- **Dohovor OECD pre boj proti úplatkárstvu v medzinárodných obchodných transakciách** – agenda ponechaná na úrade, nebola však realizovaná žiadna zahraničná cesta z dôvodu jej finančnej náročnosti.

V rámci programu školení, seminárov a workshopov CEPOL boli v druhom polroku 2009 dvaja pracovníci úradu vyslaní Centrom vzdelávania MV SR na medzinárodné CEPOL konferencie so zameraním na problematiku medzinárodnej policajnej spolupráce (oblasť EUROPOLU a oblasť Stratégie EÚ voči susedským krajinám). Uskutočnenie týchto aktivít bolo možné len preto, že boli hrazené v značnej miere CEPOL-om.

Reštrikčné opatrenia sa nedotkli operatívnych ciest úradu, tieto boli uskutočňované podľa potreby, i keď aj v tejto oblasti bolo potrebné v mnohých prípadoch znižovať počet účastníkov a skracovať dobu trvania cesty.

Na bilaterálnej úrovni sa vedenie úradu zúčastnilo súčinnostnej porady v Českej republike, na základe pozvania českej strany.

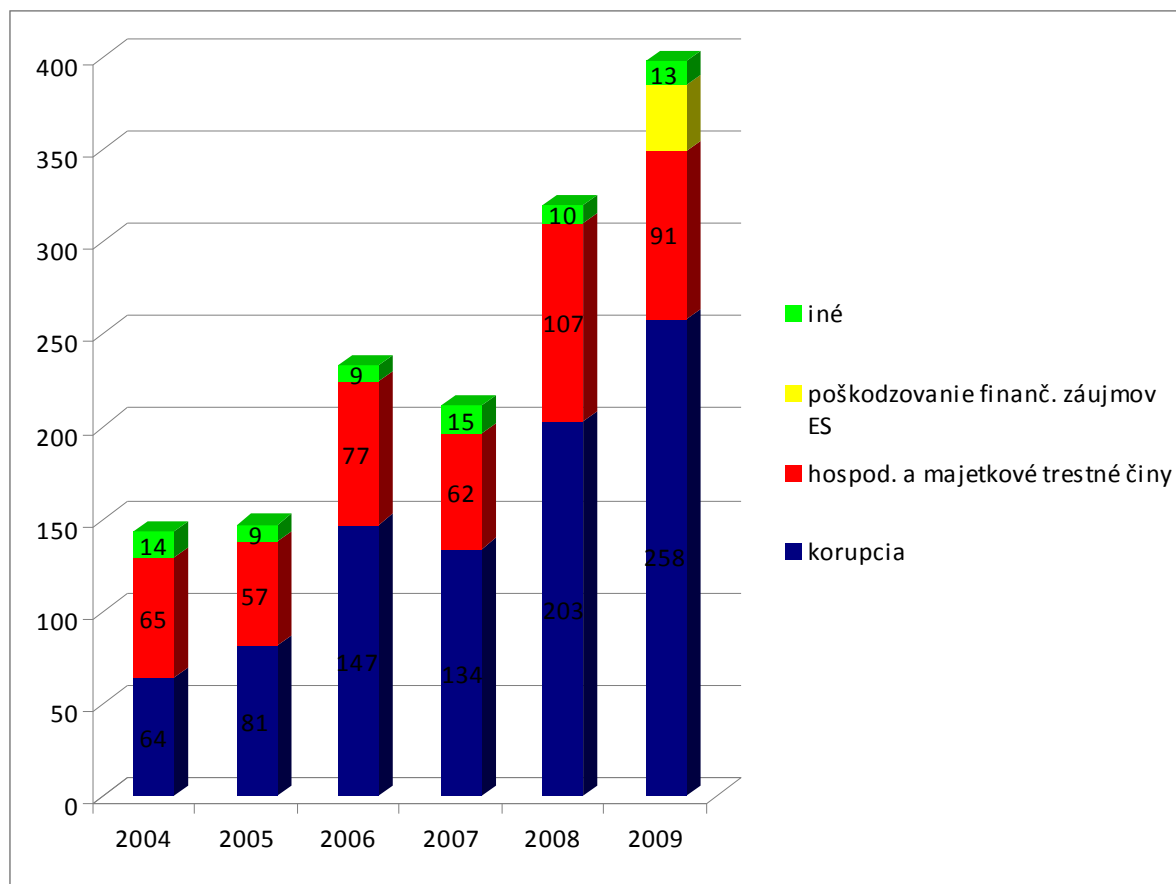
Ako úspech v oblasti medzinárodnej spolupráce za rok 2009 možno hodnotiť uskutočnenie dvoch aktivít t.j. začlenenie úradu medzi kontaktné body európskej siete boja proti korupcii (EACN) a do analytického pracovného súboru EUROPOL-u (AWF MTIC).

EACN - na základe Rozhodnutia Rady EÚ z 28. októbra 2008 boli zástupca úradu a zástupca úradu inšpekčnej služby poverení ministrom vnútra zastupovaním SR v uvedenej sieti. V tejto súvislosti bola uskutočnená jedna zahraničná cesta, na ktorej boli prijaté stanoviny siete ako aj orgány a sekretariát siete. Sieť funguje na platforme EPAC (European Partners Against Corruption), ktorej je úrad taktiež členom. Otvorená ostala otázka financovania činnosti siete v budúcnosti, táto otázka by sa mala riešiť v roku 2010 a je potrebné počítat s finančnou zaangažovanosťou MV SR resp. Prezídia PZ.

AWF MTIC – v spolupráci s EUROPOL-om SR bol menovaný zástupca za úrad, ktorý sa v priebehu roka 2009 zúčastnil dvoch rokovaní, v roku 2010 sú naplánované taktiež dve rokovania pracovného súboru. Úrad zahrnul danú aktivitu do svojho plánu zahraničných ciest a prijatí, je však otázne, či dané aktivity budú aj reálne uskutočnené vzhľadom na situáciu v oblasti financovania zahraničných aktivít.

Počet obvinených osôb

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
korupcia	64	81	147	134	203	258
hospod. a majetkové trestné činy	65	57	77	62	107	91
poškodovanie finanč. záujmov ES	0	0	0	0	0	36
iné	14	9	9	15	10	13
spolu	79	147	233	211	320	398

Objasnené trestné činy

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
korupcia	51	83	125	121	166	265
hospod. a majetkové trestné činy	20	28	46	39	52	73
poškodzovanie finanč. záujmov ES						35
iné	10	7	5	11	9	40
spolu	81	118	176	171	227	413

